

MAANDBLAD VOOR

sinclair

GEBRUIKERS

ZX Spectrum

ZX81

The Sinclair

QL

NUMMER: 7

JANUARI 1985

2.85

**** COLOFON ****

Dit is een uitgave van
GRAFISCH BEDRIJF A. EIJGENRAAM
Lavendelstraat 19
2563 PP 's-Gravenhage
telefoon 070 - 257141
Viditel: 62421153 en 6248151
Vidibus: 400011799
Giro: 5479488

Redactie: T. v.d. Brink
A. Eijgenraam
Controle ZX Spectrum programma's
John
Controle ZX 81 programma's:
Henk Boon

Eindredactie en lay-out:
A. Eijgenraam

Wordt per abonnement en in de
losse verkoop verspreid in de
Benelux. Abonnementen kunnen elke
maand ingaan met een opzegtermijn
van 3 maanden, schriftelijk.

Wordt bij geen opzegging automa-
tisch verlengd.

Dit maandblad stelt zich ten doel
om alle Sinclair gebruikers te
voorzien van wetenswaardigheden
van hun computer, zonder enige
binding aan een gebruikersgroep.
Wel staat ons blad open voor alle
publikaties van gebruikersgroepen
dit ter beoordeling van de
redactie. Alle ingezonden
listings, publikaties e.d. vallen
onder de verantwoording van de
inzender. Overname van artikelen
toegestaan na kontakt met de uit-
gever, mits met bronvermelding.

**** VOORWOORD ****

Allereerst onze excuses aan al
onze lezers voor het late ver-
schijnen van dit blad. De reden
hiervoor is te zoeken bij onze
offsetpers, die het vertikte om
een goede afdruk te produceren.
De problemen zijn nu waarschijn-
lijk voorbij. Verder hebben wij
nu wel de kans om al onze lezers
te bedanken voor de vele kerst-
en nieuwjaarswensen die wij
mochten ontvangen. Via deze weg
ook voor u allen een heel goed
1985 !!

Ook deze keer hebben wij weer
enige interessante artikelen voor
u. Ook listings van lezers en
tips. Verder weer nieuwe aanvra-
gen via de SINCLAIR SERVICE/DATA-
BANK. Op de aanvragen van vorige
maand hebben wij veel reacties
gehad en de meeste inzenders van
aanvragen hebben wij kunnen
helpen.

Haal meer uit de microcomputer:

LEER EFFECTIEF PROGRAMMEREN IN BASIC

Ook u kunt de computer uw wil opleggen, als u hem tenminste in zijn eigen taal kunt aanspreken.

Wij willen u daarbij helpen en kunnen u een unieke niet-computergebonden schriftelijke cursus leveren, thans in prijs verlaagd tot slechts f 50,- per maand. Zend voor gratis brochure onderstaande bon aan

LOGICOM, postbus 330, 8200 AH Lelystad
of bel 03200-43500.

Ja, ik wil vrijblijvend uw brochure van de cursus programmeren in Basic ontvangen.

Naam

Straat

Postcode

Plaats

Het medium van de P.T.T. VIDITEL is ook door de computerhobbyist ontdekt. Door de grote hoeveelheid informatie en door de invoering van TELESOFTWARE (waarover elders meer) melden zich steeds meer mensen aan als abonnee. Het gevolg hiervan is, dat de P.T.T. met een tekort aan modems zit. Deze modems zijn nodig als tussenschakel tussen uw homecomputer en de VIDITELcomputer. Er is nu al een wachtlijst van drieduizend. De P.T.T. verwacht nu dat de grootste wachttijd voorbij is. Er is een leverancier gevonden in Nederland die de div. onderdelen kan leveren.

Gebruikersbeoordeling van SPELLINGSBAK, oefeningen in de spelling van de Nederlandse taal. J. de Groot. Uitgegeven door FILOSOFT. 2 delen.

Deze 2 programma's bevatten in totaal maar liefst 25 onderwerpen die een probleem kunnen vormen in het Nederlands.

Het programma start met een hoofdmenu waarbij je kunt kiezen uit 3 mogelijkheden:

1. spellingsregels
2. oefeningen
3. einde

Als we kiezen voor optie 1, dan krijgen we een nieuw menu te zien:

1. aanhalingstekens
2. lettergrepen
3. woorden afkorten
4. deelteken (trema)
5. dubbele punt
6. koma
7. koppelteken
8. punt
9. puntkomma
10. uitroepeten
11. vraagteken
12. weglatingsteken(apostrof)
13. hoofdletters
14. verkleinwoorden

Als je over een van deze onderwerpen meer uitleg wil hebben typ je het bijbehorende getal in en dan verschijnt er een bladzijde uitleg. Als het een ingewikkeld probleem betreft dan zijn er meerdere bladzijden gebruikt om

het uit te leggen. Na het door-
nemen van de uitleg is het
mogelijk om over dit probleem
oefeningen te maken. Dit gaat
als volgt: Op het scherm ver-
schijnt een zin waarin een of
meerdere taalfouten, passend bij
het gekozen spellingsprobleem,
zitten. De bedoeling is dat je nu
zeer nauwkeurig de zin overneemt
en uiteraard de fouten verbetert.
Hierbij moet je vooral de punt of
het vraagteken aan het eind van
de zin niet vergeten, want anders
wordt dit als fout aangegeven. Je
krijgt vier maal de kans om de
zin te verbeteren. Iedere keer
wordt aangegeven waar de eerste
fout gemaakt is. Helaas geeft het
programma niet aan welke fout je
gemaakt hebt. Tevens kom je er na
vier maal fout "gokken" niet
achter hoe de zin dan wel had
moeten luiden: er wordt dan nl.
teruggegaan naar het hoofdmenu,
waarna je kan kiezen tussen uit-
leg of oefening.

Deel 2 bestaat uit de volgende
onderwerpen:

1. meervoudsvorming
2. klinkers (a,e,i,o,u)
3. medeklinkers:
 't kofschip
4. werkwoordsvormen
5. ei of ij
6. au of ou
7. vreemde (bastaard-)
 woorden
8. aaneenschrijven van
 woorden
9. bijvoeglijke naamwrd.

10. tussenklank (samen-
 stelling)

11. dubbele medeklinker

(bb,dd,kk,ll,tt,rr, enz)

In dit programma heb ik een fout-
je ontdekt tussen de tientallen
zinnen die aan dit onderwerp
gewijd worden: volgens het pro-
gramma moet je schrijven
"mannestem", maar volgens het
woordenboek is het "mannenstem"
(het eerste deel van het woord is
nl. een mens).

Deze 2 programma's lijken me zeer
geschikt voor kinderen van zo'n
jaar of 9 tot 14, maar ook oude-
ren kunnen erg veel opsteken van
deze leerzame programma's. Als ik
de spelling in sommige gepubli-
ceerde programma's bezie, dan zou
het ook voor vele "programmeurs"
heel nuttig zijn om deze program-
ma's aan te schaffen en natuur-
lijk ook te gebruiken.

T. v.d. Brink

Dat de homecomputer steeds meer in trek raakt weten we allemaal. Vandaar dat wij ook blij waren met de aankondiging van de Tros, een Computer Club te gaan beginnen via de televisie.

Woensdag 12 december was de eerste uitzending en de gehele redactie van dit blad zat vol verwachting (i.v.m. december) voor het scherm te wachten. Met in het achterhoofd de programma's via de Westduitse televisie waren onze verwachtingen hoog gespannen.

Jammer, de uitzending ging over computers, dat wel. Maar voor de rest moesten wij helaas constateren dat deze club een beetje zijn doel voorbij schoot. Naar onze bescheiden mening moest via dit programma het bos met z'n vele bomen een beetje worden uitgedund om zodoende het bos weer te kunnen zien.

Maar nee, voordat we het goed en wel in de gaten hadden, was de computer club alweer voorbij en moeten we wachten tot januari, als het tweede programma wordt uitgezonden. Wij hopen dat de Tros dit programma nog eens kritisch bekijkt en er dan alsnog een DUIDELIJK voorlichtend programma van maakt. We blijven blij met dergelijke initiatieven, maar we hopen wel dat programmamakers enige duidelijkheid in het zeer heftig bewegende computerwereldje zullen weten te scheppen.

MICRO COMPUTER FEDERATIE NEDERLAND.

Al een geruime tijd bestaat er de Micro Computer Federatie Nederland. De M.C.F.N. heeft als doelstelling computergebruikers, gebruikersgroepen en verenigingen te ondersteunen met hun hobby.

Door de explosieve groei op de hobbycomputermarkt bleek dat het nodig was om beginnende computerhobbyisten te ondersteunen met het verstrekken van informatie over hun computer resp. het geven van adviezen voor aankoop van een computer.

Al snel na aankoop van een computer blijkt er dan behoefte te bestaan om contact te krijgen met medegebruikers of om zelf een gebruikersgroep op te richten. Maar dan beginnen de problemen: een gebruikersgroep oprichten is niet zomaar gedaan, zeer zeker in het begin niet! Vele factoren zijn daar schuldig aan. Om enkele te noemen: Reklame met de daaraan verbonden kosten, het maken van statuten of reglementen, gebruikers op een juiste wijze benaderen (goed voorlichten), drukwerk maken etc.

Daar is de M.C.F.N. nu voor; zij helpen de gebruikers, maar ook reeds bestaande gebruikersgroepen of verenigingen, om tot een goed functionerend geheel te komen.

De volgende gebruikersgroepen draaien al geruime tijd onder de vlag van de M.C.F.N.:

MSX Gebruikersgroep Nederland

Memotech Gebruikers Groep Nederland

Sinclair Users Deventer

Viditel Jongeren Groep (Alleen voor Viditel gebruikers)

Door het goede "fundament" van deze GG's blijkt dat zij nu (december 1984) beginnen te groeien naar volwaardige gebruikersgroepen met een behoorlijk aantal leden.

De M.C.F.N. heeft ervoor gezorgd dat al het benodigde materiaal aanwezig was, adviezen gegeven (en dat zal blijven doen) het zoeken naar medegebruikers, reclame gemaakt op alle mogelijke manieren.

Een eenmaal draaiende GG is voor het grootste deel zelfstandig en zal zelf beslissingen nemen. Belangrijker zaken worden in overleg met de M.C.F.N. gedaan, hiervoor wordt er binnen de GG een gesprekspartner aangesteld. Deze zal verslag uitbrengen aan het M.C.F.N. over bepaalde zaken. De hiervoor beschreven voorlichting is een klein deel van het geheel, daarom kunt u voor meer informatie ons info-blad aanvragen.

Bellen mag ook op het telefoonnummer: 05700 - 50758 b.g.g.50759 of via Viditel pagina nummer 6247103.

Speciaal voor verenigingen zullen wij in beknopte vorm proberen weer te geven wat de bedoelingen van het M.C.F.N. zijn.

1. Een persoonlijk lid (gebruiker) kan wel worden aangenomen als lid van de M.C.F.N., maar indien deze in een bepaalde regio woont (en van een bepaald merk computer) waar reeds een aangesloten of deelnemende vereniging, gebruikersgroep aanwezig is, zal getracht worden dit lid daarbij onder te brengen binnen de vereniging etc. en blijft hij tevens lid van de M.C.F.N.

2. Aangesloten en/of aan te sluiten verenigingen, gebruikersgroepen of computerclubs, zijn zij die zich aansluiten bij de M.C.F.N. om daartoe gezamenlijke activiteiten te ontplooiën.

De aangesloten verenigingen, GG's en clubs behouden hun volledige zelfstandigheid, terwijl activiteiten zo mogelijk en/of indien nodig samen met het M.C.F.N. worden besproken.

Bijeenkomsten kunnen en worden ook samen met het M.C.F.N. geregeld, terwijl het M.C.F.N. zorg draagt voor de zaalhuur e.d., e.e.a. in onderling overleg.

Indien het grote bijeenkomsten zijn zal het M.C.F.N. trachten meerdere groepen uit dezelfde regio mee te laten doen aan deze bijeenkomsten ongeacht welk merk computer.

De aangesloten vereniging, GG en club geeft aan ons op hoeveel leden zij hebben, hun leden zijn dan tevens lid van het M.C.F.N.

De jaarlijkse bijdrage aan het M.C.F.N. bedraagt F 50,00.

De bijdrage per lid bedraagt F 10,00 (onder voorbehoud).

Uit deze middelen worden ook nieuw te vormen regio's ondersteund, tevens de uitgaven die onder de activiteiten worden gedaan en die onder de M.C.F.N. vallen.

De aangesloten leden dragen zorg voor een persoon die namens hun kan optreden als gesprekspartner met het M.C.F.N.

Alle afspraken en regelingen worden te allen tijde eerst met de aan te sluiten verenigingen, GG's en clubs besproken.

2b. Er zal in de toekomstige tijd gestreefd worden naar de organisatie van landelijke computerdagen, dat wil zeggen er is nu gekozen voor computerdagen in groepen van b.v. provincies. Dit om iedereen in de gelegenheid te stellen daaraan te kunnen deelnemen.

De computerdagen zullen in nauw overleg worden besproken met de in die provincies aanwezige regio's. Dit heeft betrekking op alle facetten die met zo'n computerdag te maken hebben.

3. Deelnemende verenigingen, gebruikersgroepen en clubs zijn zij die deel uitmaken van de M.C.F.N. Zij kiezen wel uit hun leden een werkgroep (soort bestuur) van minimaal drie personen die dan tevens zaken regelen met het M.C.F.N. of indien nodig uit deze drie leden een afgevaardigde aanwijzen om als gesprekspartner met het M.C.F.N. op te treden. De aangesloten verenigingen e.d. kennen geen statuten, wel een huishoudelijk reglement. Dit omdat zij deel uitmaken van het M.C.F.N. met zijn statuten. Regio registratie geschiedt door de M.C.F.N. alsmede de administratie naar de regio's, alsmede de landelijke ledenadministratie. Regio administratie geschiedt tevens afzonderlijk in de Memotech- en de MSX gebruikersgroep. (dit i.o.m. de M.C.F.N.) Het onderhouden van contacten naar instanties loopt via de M.C.F.N.

4. De M.C.F.N. onderhoudt contacten naar binnen- en buitenlandse verenigingen e.d. Tevens de contacten t.o.v. fabrikanten / leveranciers, informatica instanties en het onderwijs, alsmede naar overheids (semi-) instanties.

4b De M.C.F.N. zal door middel van publicaties de aangeslotene of deelnemende op de hoogte brengen van de resultaten van contacten met voorheen genoemden.

4c De M.C.F.N. zal zorg dragen voor voorlichting en ondersteuning op computergebied daar waar nodig is en voor zover het mogelijk is of zal worden.

4d De M.C.F.N. geeft jaarlijks (voor zover dat mogelijk is, maar zal het wel bevorderen) een landelijke computerdag waarop zal worden getracht buitenlandse verenigingen, GG's en clubs daarvoor te interesseren.

4e. De M.C.F.N. zal jaarlijks aan alle aangesloten en/of deelnemende groepen een verslag doen toekomen van haar activiteiten, financiële middelen en nog te verwachten zaken.

5. Voordat verenigingen, GG's en clubs gaan toetreden tot de M.C.F.N. zal vooraf een gesprek plaats vinden waarin eventuele wensen of aanbevelingen naar onze zijde mogelijk zijn.

Voor meer informatie over de M.C.F.N. kunt u bellen naar: 05700 - 50758 in Deventer. U kunt hier tevens een afspraak maken.

In deze rubriek kunnen lezers hun oordeel geven over alles wat met de SINCLAIR computer te maken heeft. Teksten vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie. Ook n.a.v. deze rubriek kunnen andere lezers natuurlijk reageren.

"Ik wil graag wat commentaar geven op een nieuw soort uitgave, nl. "Spectrum-computing" op tape, een uitgave van Aackosoft te Leiden. Ik heb op de Firato de introductie uitgave gekocht voor F 2,50. Voor dit bedrag een leuke cassette. Nu is onlangs de 1e uitgave in de winkels gekomen voor F 19,90. Voor dit geld krijg je 3 games, 3 tools en wat recensies. De games kan iedere Spectrum programmeur die een klein beetje moeite doet, zelf maken. De tools zijn aardig maar niets nieuws. Er is een uitzondering; de "Cartoon" tool, die is erg goed. De recensies, nou ja, wat moet je er mee? B.v. Sabre Wulf wordt afgekraakt, (ik heb hem zelf niet) maar er worden zelfs wedstrijden gehouden, met andere woorden, een zeer duur tijdschrift op tape (n.b. de tape zit in een kartonnen doosje) maar weinig waar voor je geld.

Wim van der Boor, Den Haag

N.B. Is dit geldklopperij of niet?

In ons novembernummer stond een vraag van Ton v.d. Meij uit Den Haag, over een bewegend doel op de ZX81. Wij vermeldden toen dat daar een oplossing voor was en dat de listing daarvoor ook in het novembernummer was te vinden. We weten dat er dus heel wat lezers hebben gezocht naar deze listing en deze niet hebben gevonden. Wel, dat klopt, wij hebben deze listing per abuis niet afgedrukt. Bij deze vindt u nu deze listing alsnog.

```

1 REM "SCHIETEN"
10 LET H=0
20 FOR B=1 TO 5
24 CLS
26 LET R=INT (RND*20)
30 PRINT AT 20,R; "0"; AT 21,0;
  "00 = N2. "
40 LET Y=0
50 FOR X=31 TO 0 STEP -1
60 PRINT AT 15,X;">"
70 IF Y=0 AND INKEY$<>" " THEN LET
  Y=15
80 IF Y<>0 THEN GOTO 150
90 PRINT AT 15,X;" "
100 NEXT X
110 PRINT AT 1,0; "SCORE:
  ";H;"/";B
120 FOR P=1 TO 40
122 NEXT P
130 NEXT B
140 FOR P=1 TO 300
143 NEXT P
145 RUN
150 LET Y=Y+1
160 PRINT AT Y,X;"/"
170 IF Y< 20 THEN GOTO 90
180 LET H=H+(X=R)
185 LET Y=0
190 GOTO 90

```

ZAKENNIEUWS

Zoals u wellicht weet, is ons streven om u informatie te geven over bedrijven en produkten die voor de hobbyist interessant zijn i.v.m. prijs en prestatie.

In dit verband willen wij u in deze uitgave weer twee bedrijven doorgeven die aan ons idee van een gebruikersvriendelijk bedrijf voldoen.

Als eerste noemen wij
LOGICOM

Logicom is gevestigd in Lelystad, maar dit is geen probleem daar dit bedrijf een schriftelijke cursus BASIC organiseert.

Getrokken door een advertentie van Logicom, hebben wij contact opgenomen met Drs. P.J. v. Wegen die achter de naam Logicom de leidende figuur is.

Hier bleek al snel dat Logicom een bedrijf is zoals wij dat graag zien: een eenmanszaak, waar met grote inzet wordt gewerkt aan een zo groot mogelijke gebruikersvriendelijkheid.

De cursus Basic van Logicom bestaat uit 11 lessen. Iedere les bestaat uit een apart ingebonden boek en wordt in 5 maandelijkse afleveringen aan de cursisten toegezonden.

De lessen 1 tot en met 9 behandelen het programmeren in Basic en de daaraan voorafgaande

stappen, van het maken van simpele berekeningen tot en met het aanmaken en wijzigen van bestanden (gegevensverzamelingen).

De lessen 10 en 11 worden gevuld met een aantal moeilijker onderwerpen zoals ledenbestand, sorteren van tekst en cijfers, het aanmaken van staafdiagrammen e.d.

Les 11 bevat bovendien een totaaloverzicht van alle in de cursus gegeven commando's, instructies en functie's.

De cursus is opgezet voor een groot aantal merken computers, hiervoor is een equivalentenlijst toegevoegd, zodat de cursus simpel is te gebruiken op de meest gangbare computers.

Zeker voor de Spectrum is deze cursus een uitkomst.

De taal die in de cursus wordt gebruikt is een voor iedereen te begrijpen taal. Dit is bij andere nog al eens niet het geval.

Daarnaast beschikt Logicom over een telefonisch "vragenuurtje" waar eventuele onduidelijkheden kunnen worden opgelost.

Naast de cursussen die in Nederland in omloop zijn, en die door de zeer grote commerciële bedrijven worden uitgegeven, kunnen wij niet anders zeggen dan dat Logicom voor een verademing zorgt in het steeds drukker wordende bos van computerland.

De prijs voor de cursus bedraagt F 25,00 inschrijfgeld plus F 50,00 per maand.

Voor wie ineens wil betalen gaat er nog een korting af van 5%.

Voor alle informatie kunt u de bon gebruiken die elders staat afgedrukt.

A.Eijgenraam.

Het tweede bedrijf dat wij willen noemen is

ABC SOFTWARE CENTRE

ABC software is een software-verhuurbedrijf alwaar u meer dan 280 titels voor uw Spectrum kunt vinden.

Wij citeren een gedeelte uit de informatiebrief van ABC;

U betaalt eenmalig een inschrijfgeld van F 45,00. Dat blijft onbeperkt geldig.

Wanneer u 3 of meer tapes tegelijk bestelt, betaalt ABC de portokosten, anders zijn deze voor rekening van de huurder.

De meeste tapes kosten 7,50 aan huurprijs en er worden alleen originele tapes verhuurd, compleet met de originele gebruiksaanwijzing.

Het assortiment van ABC bevat zeer veel verschillende software. Zowel zakelijk als spel en toolkits staan vermeld op de lijst. De programmatuur kan ook worden gekocht voor interessante prijzen. Voor alle informatie kunt u een briefje sturen naar:

ABC Software Centre
Marter 78
3225 RK Hellevoetsluis

Als u F 1,70 aan postzegels bijsluit krijgt u de catalogus toegezonden.

DATABANKEN ZIJN IN!!!

Omdat er steeds meer mensen beschikken over een Viditel programma, komen er ook steeds meer systemen bij die op de zelfde manier werken als Viditel.

Vlak voor het uitkomen van dit nummer vernamen wij dat ook Micro-Source is begonnen met een Data bank.

De naam van dit systeem is DATA-LINK en het systeem is te bereiken onder telefoonnummer: 038 - 22 33 45

Een vluchtige blik leerde ons, dat in Data-Link naast informatie, ook telesoftware gebracht gaat worden. E.e.a. in samenwerking met Sinclair Impuls.

We houden u op de hoogte van deze ontwikkelingen.

RANDOMIZE USR.....

Van onze Spectrum tipgever ont-
vingen wij de volgende adressen.
Wat er gebeurt bij intoetsen moet
u zelf maar eens bekijken.
Wel waarschuwen wij u voor
vreemde gedragingen van uw anders
zo rustige Spectrum.....

RANDOMIZE USR	4757
	40
	3600
	4737
	1236
	1310
	1312
(altern. reset)	0
	1985
	2085
	9080
	7080
	5060
	1966
	0590

Wie weet er meer van zulke adres-
jes?

Deze kwamen van John uit Den
Haag. Bedankt.

VAN DE REDACTIE....

Natuurlijk heeft u al gezien dat
dit blad er iets anders uitziet
dan de vorige nummers.

In het voorwoord hebben wij u
hierover al iets verteld.

Nu is het zo, dat dit voorwoord
eigenlijk thuishoorde in ons de-
cembernummer.

Wij vertelden u al iets over onze
offsetpers die kuren vertoonde.

Intussen zitten wij al in janua-
ri en moeten wij u helaas
meedelen dat de pers helemaal
niets meer vertoont.

M.a.w. onze offsetpers moesten
wij afschrijven. Hiermee kwam te-
vens een einde aan onze grafische
hobby; een nieuwe pers kost zo'n
18 duizend gulden. U begrijpt dat
wij een dergelijk bedrag niet zo
maar even op tafel kunnen leggen.

Intussen hebben wij een stencil
machine van iemand in bruikleen
gekregen en daarmee hopen wij u
voorlopig van dienst te kunnen
zijn.

Voor onze abonnees hebben wij de
volgende oplossing: uw abonnement
wordt geheel gratis met een maand
verlengd (als u in december al
lid was) ter compensatie van het
decembernummer.

De zelfde regeling treffen wij
ook met onze adverteerders die
een jaarkontrakt met ons hadden
afgesloten.

Ook vanaf deze plaats een heel hartelijk welkom aan onze nieuwe abonnees.

Na de HCC dagen hebben wij weer zeer veel nieuwe abonnees mogen inschrijven.

Wij spreken de hoop uit dat u zich allen spoedig in ons (uw) blad kunt vinden en dat u er ook gebruik van maakt door uw tips, listings en ideeën aan ons toe te zenden.

Ook voor de DATA bank komen de aanmeldingen nog steeds binnen.

Er zijn reeds enkele goede kontakten gelegd, maar dat kunnen er natuurlijk nog veel meer worden!

U weet het, aanmelding voor deze DATA bank geschiedt geheel kosteloos.

Als veel leden zich aansluiten, is de kans op een goed kontakt het grootst.

Inmiddels hebben wij ook abonnees in België en Duitsland.

Ook de kontakten met leveranciers worden steeds beter. Op dit moment hebben wij van Computer Stuif In uit Den Haag, de WAFA DRIVE in gebruik.

In ons volgende nummer zullen wij hierover een gebruikservaring aan u doorgeven.

Nog even uw aandacht voor het volgende:

Enkele nummers geleden hebben wij een eerste "les" geplaatst over het programmeren in MACHINE CODE. De schrijver van deze serie arti-

kelen heeft echter al weer afgehaakt omdat hij van mening was dat er inmiddels enkele goede Nederlandstalige boeken over dit onderwerp op de markt zijn verschenen.

Nu zijn er inderdaad enige boeken verschenen en wij willen u hier graag enkele titels doorgeven:

-MACHINE CODE MET DE ZX SPECTRUM door Stewart en Jones (vertaald)

-INTRODUCING SPECTRUM MACHINE CODE

door Sinclair (engels)

-40 BEST MACHINE CODE ROUTINES door Hewson (engels)

-MACHINETAAL VOOR DE ZX SPECTRUM nederlandse uitgave (comp.col)

Er zijn hiernaast nog zo'n 5 a 6 engelstalige boeken plus een aantal Nederlandstalige boeken staan op stapel.

Een ruim gesorteerde zaak is uw gespecialiseerde Sinclair post-orderzaak "Komin" uit Eindhoven. In hun catalogus staat een behoorlijk aanbod. dus.... aanvragen die catalogus.

SPECTRUM 48K software te koop	*	Te koop: ZX MICRODRIVE met
of te ruil GEVRAAGD. Spellen,	*	voorbeeldcartridge. Nieuw
zakelijk, compilers enz.	*	wegens overgang naar ander
A. Koppen	*	systeem. F 250,00
Gaslaan 25	*	R. Keijzer, Den Haag
Baarn tel. 02154-18997 (na 6)	*	tel. 070 - 255344
	*	

BELASTING 1984 + 1985 + HYPO-	*	Wie wil programma's ruilen?
THEKEN in een programma voor	*	Zowel 16 als 48K.
Spectrum 48K op cassette.	*	W.M. Weij
F 20,00 op giro 3216933 van G.	*	Nijpelsplantsoen 346
Otter, Wissebuurt 21	*	Nieuwegein.
Nijemirdum tel. 05147-764	*	Tel. 03402 - 44603

Te koop: ZX81 met 16K en 64K. Prijs n.o.t.k. F. Wolffenbuttel.
 Vruchtengaard 12, Doorn. Telefoon 03430 - 15055

Sinclairtjes worden GRATIS geplaatst voor en door lezers van dit blad.
 Voorwaarden: de teksten mogen niet commercieel zijn, plaatsing geschiedt
 in volgorde van binnenkomst, zolang de ruimte dit toelaat.
 Inzenden voor de 10e van de maand, schriftelijk.

Belangrijke adressen:

Voor informatie over dit blad, de SINCLAIR DATA/SERVICE BANK, adverten-
 tietarieven, publicaties e.d. kunt u contact opnemen met:

A. Eijgenraam	Viditel: 62421153
Lavendelstraat 19	Viditel: 6248151
2563 PP 's-Gravenhage	Vidibus: 400011799
Telefoon: 070 - 257141	

Sinclair gebruikersgroep Groningen: Kontaktadres; Henk Boon
 Troelstraweg 21
 9801 KR Zuidhoorn
 Telefoon: 05940 - 3785
 Voor deze groep is de ledenstop OPGEHEVEN!!!

HANDIGHEIDJES VOOR ZX81.....

Van Peter Oudenhoven ontvingen wij de volgende brief met listings voor de ZX81:

RENUMBER VOOR DE ZX81

```
9991 FAST
9992 LET A=10
9993 LET B=16509
9994 POKE B,INT (A/256)
9995 POKE B+1,A-256*INT (A/256)
9996 LET B=B+(PEEK (B+2) +256*
PEEK (B+3)) +4
9997 LET A=A+10
9998 IF (256*PEEK B+PEEK (B+1)) =
9991 THEN STOP
9999 GOTO 9994
```

-Het te henummeren programma wordt ingeladen, en het henummer programma kan hierna worden ingetypt. Nu geeft u "GOTO 9991" en het ingeladen programma wordt henummerd. (alleen de regelnummers, dus GOTO, GOSUB e.d. moet u met de hand aanpassen.)

Inregel 9992 wordt de grootte van het eerste regelnummer bepaald, en in regel 9997 de stapgrootte.

LISTROL STOPPER.....

```
1 POKE 16420,PEEK 16395
2 POKE 16419,PEEK 16394
3 STOP
```

Dit programmaatje dient om het hinderlijke "rollen" te voorkomen bij het intypen van lange listings.

Eerst typt u regel 1,2 en 3 in. Hierna kunt u uw eigen listing intypen. Wanneer het scherm vol is geeft u "RUN" en de laatst ingevoerde regel staat bovenaan het scherm.

AANTAL VRIJE BYTES.....

Omdat ik een nieuwsgierig baasje ben en altijd wil weten hoeveel geheugen er nog vrij is, heb ik het volgende regeltje gemaakt.

Na intypen van "GOTO 9999" en "NEW LINE" verschijnt het aantal vrije bytes op het scherm. (Het getal is niet exact, maar is een zeer redelijke benadering)

```
9999 PRINT (PEEK 16386+256*PEEK
16387) - (PEEK 16412+256*PEEK 16
413) ;" BYTES VRIJ"
```

INVERTEER ROUTINE.....

Deze machinetaalroutine dient om het scherm te "inverteren" d.w.z. alles wat wit is zwart en alles wat zwart is, wit te maken.

Eerst moet u het loader programma intypen en daarna een voor een en heel zorgvuldig de getallen die volgen. (voor een spatie typt u NEW LINE

```
1 REM XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
2 POKE 16510,0
3 FOR A=16514 TO 16534
```



```

4 INPUT B
5 SCROLL
6 PRINT A,B
7 POKE A,B
8 NEXT A

```

-REGEL 1 BEVAT 21 TEKENS-

```

1 214 2 42 12 64 126 254 118 40 3
198 128 119 35 11 120 177 32 2 42
201

```

Om i.p.v. 22 regels 24 regels te inverteren moet u als eerste drie getallen 1 25 3 invoeren.

De rest als bovenstaand.

Hierna verwijdert u de regels 2 t/m 8 (regel 1 is regel 0 geworden) en de routine kan op band worden weggezet. Om het scherm te inverteren typt u "RAND USR 16514" en dit kan ook in een programmeerregel.

Het bovenstaande loaderprogramma kunt u ook gebruiken voor het volgende;

SCREENFIL.....

Na het runnen van de loader typt u devolgende getallen in:

```

1 214 2 42 12 64 126 254 118 40 2
54 17 35 11 120 177 32 243 201

```

Ook hierbij kunt u de eerste drie getallen verwisselen met 1 25 3
U kunt d.m.v. POKE 16526,X het karakter waarmee het scherm wordt gevuld veranderen.

VOORBEELD.....

```

2 FOR A=0 TO 63
3 POKE 16526,A
4 RAND USR 16514
5 NEXT A

```

Om de onderste 2 regels van het scherm te kunnen beschrijven kunt u het volgende trucje toepassen;

```

POKE 16418,0
PRINT AT 22,0;"TEST" of
PRINT AT 23,0;"TEST"
POKE 16418,2

```

Deze laatste poke is nodig om een crash van de computer tegen te gaan.

Bovenstaande listings werden ons toegestuurd door Peter Oudenhoven
Pr. Irenelaan 114
3708 EN Zeist
Telefoon 03404-25952
('s-avonds !!)

Peter heeft zich bereid verklaard om te proberen mensen te helpen die met ZX81 problemen zitten.
Alvast bedankt Peter voor de medewerking!!

Door Dhr. R. Brandon uit Den Haag wordt gevraagd of iemand hem wil helpen met de bouw van de "Load/niveau meter" die wij in ons vorig nummer hebben geplaatst. Wie.....?

2 vragen van Dhr. Boerdijk uit Nieuw-Bergen (Limburg):

De eerste vraag gaat over het programma "Trans-Expres". Wie is het gelukt om dit programma op micro-drive over te zetten?

-Wie heeft voor Dhr. Boerdijk uitgebreide informatie over de aansluitingen van de Interface I en de microdrive?

Ook wil Dhr. Boerdijk graag contact met medegebruikers op het gebied van muzikale programma's, grafische toepassingen en educatief gebruik van de Spectrum.

Dhr. B.J. Visser uit WOERDEN wil graag in contact komen met iemand in de omgeving die hem de BASICODE programma's eens goed wil uitleggen.

Dhr. D. Bijlsma vraagt een oplossing (b.v. een schema) om het geluid van de Spectrum via de modulator uit de T.V. luidspreker te laten komen.

Dhr. Leemans uit Den Bosch is op zoek naar medegebruikers om te komen tot het opzetten van een goede LEDENADMINISTRATIE plus de verwerking van KASBOEK gegevens.

MASTERFILE OP MICRODRIVE was een vraag die wij vorige keer aan u hebben voorgelegd.

Jack Diender uit Kampen geeft hiervoor de oplossing:

1 - Laadt het basicgedeelte door MERGE "" en verander regel 4035 als volgt;

4035 LOAD *"";1; "mf code" CODE: GO TO VAL "1"

Saven als: SAVE*"";1;"masterfile" LINE 4035

2 - NEW de computer en tik CLEAR 30000 : LOAD "" CODE en start de cassette.

3 - Saven op microdrive: SAVE*"";1;"mf code" CODE 57037,8499

Als je masterfile weer in de computer wilt hebben tik dan eerst in CLEAR 57000 en dan LOAD*"";1;"masterfile"

Verder nog een paar aanpassingen die ik bij VU-FILE gebruik, maar die je waarschijnlijk ook wel bij MASTERFILE kunt gebruiken. (regelnummers zijn aangepast)

```
4000 GO TO USR R   weghalen!
4001 IF c$ = "CAT" THEN CLS : CAT 1 : PAUSE 0
4002 IF c$(1)="/" THEN ERASE "m";1;c$ (2 TO 10): LET c$=c$ (2 TO 10) +""
4003 GO TO USR R
```

Als je nu vanuit het hoofdmenu optie V (saven) kiest en als programma-naam CAT (niet letter voor letter, maar toets 9) intikt, krijg je een overzicht van de files die al op de cartridge staan.

Als je als naam intikt %test dan wordt de oude file "test" eerst ERASEd en daarna een nieuwe file "test" weggeschreven.

Je kunt trouwens een programma meerdere keren saven onder dezelfde naam door POKE 23791,S

SAVE *"m";1;"filenaam"

S is het aantal copieen b.v. 3

De LOADtijd wordt hierdoor nog korter.

Succes, Jack Diender, Kampen.

Niet alle vragen en antwoorden worden d.m.v. dit blad behandeld. Sommige vragen en/of antwoorden zijn zo gespecialiseerd dat deze met de betreffende persoon rechtstreeks worden behandeld. Als een tekst echter ook van belang lijkt te zijn voor meerdere gebruikers, zullen wij deze op deze plaats aan u doorgeven.

In ons vorige nummer vroegen wij of er gebruikers zijn die de Spectrum speciaal inzetten op AGRARISCH terrein. Dit n.a.v. een vraag hierover van een van uw medegebruikers. Tot nu toe hebben wij nog niemand gehoord die zich ook op dat terrein is gaan begeven.

Is er inderdaad niemand of heeft u nog niet gereageerd? Ook mensen die met Pascal bezig zijn en die in Den Haag e.o. wonen worden opgeroepen om contact op te nemen.

Verder zijn wij op zoek naar gebruikers in de N.O. polder. Het liefst vrouwelijke gebruikers. Er zit in Kraggenburg een aan huis gebonden gebruikster die zo dolgraag contact wil met medegebruikers!!!!!!!!!!!!

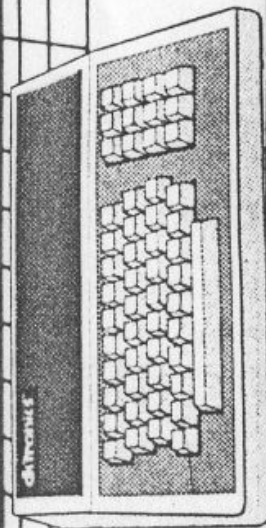
Wie reageert hierop??

Tot de volgende keer.

ONZE NIEUWE CATALOGUS IS UIT!

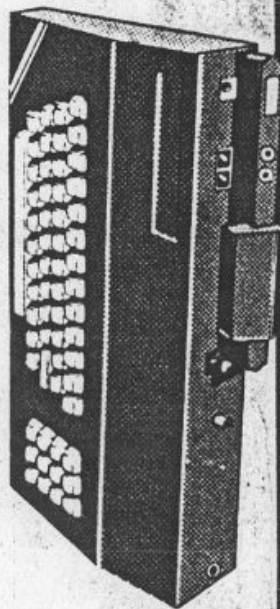
waarin o.a. opgenomen:

BEZOEK ALLEEN NA
TELEFONISCHE
AFSPRAAK.

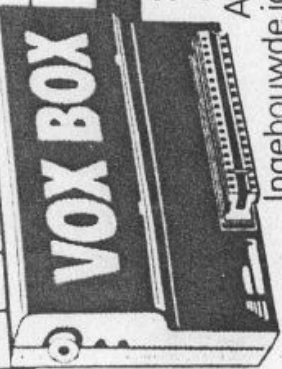
C002 DK TRONICS TOETSENBORD SPECTRUM

Meest gevraagde en verkochte toetsenbord voor Spectrum. Geschikt voor inbouw interface I/microdrive. Met spatiebalk. Tijdelijk f 175,-!

T060 TRANSFORM KEYBOARD

In Engeland als beste aangemerkt door de vele extra mogelijkheden. Geschikt voor inbouw interface I en voedingsunit. 60 toetsen, w.o. ca 10 extra functie-toetsen, inclusief spatiebalk. Toetsen voorzien van gegraveerde symbolen (geen plakletters!) f 395,-

A060 VOX BOX

Speech-synthesizer op basis van Allophone systeem. Ingebouwde joystickinterface voor alle Kempston compatible software. f 189,-

T070 BETA DISC DRIVE CONTROLLER

Beta disc-controller van Technology-Research. Geschikt voor aansturen van max. 4 discdrives. Maakt gebruik van normale Spectrum key-words. Max. opslagcap. 390 Kbytes. Voorzien van doorvoerconnector voor aan-sluiten andere randapparatuur. f 579,-

INFORMATIE EN BESTELLEN
10.00 EN 16.00 UUR
KAN OOK TELEFONISCH TUSSEN
040-428179

KOMIN B.V.

Bordeauxlaan 86, Postbus 8100, 5601 KC Eindhoven.
Tel. 040-428179 of 419099.
Telex 59032 notel nl. Viditel pag. *624822#
ABN Veldhoven, Rekening Nr 52.82.75.615

VRAAG DIE NIEUWE CATALOGUS!

BESTELLEN BIJ VOORUITBETALING BANK OF CHEQUE MET VERMELDING BESTELNR. VERZENDKOSTEN f 6.50 PRIJZEN INCL. BTW

GROOT TOETSENBORD VOOR DE ZX SPECTRUM

- ~ Zeer simpele montage
- ~ Geen soldeerwerk
- ~ Uw computer blijft intact
- ~ Groot bedieningsgemak
- ~ Joy-sticks voorbereid

RUEB®

F 249.00

Fred. Hendriklaan 141
2582 BZ s GRAVENHAGE
070 - 55 99 19 Holland

```
0>REM   ***64 KLEUREN***  
        ©T.v.d.Brink  
  
100 FOR n=0 TO 7  
200 READ X  
300 POKE USR "A"+n,X  
400 NEXT n  
500 INPUT "BORDER? ";a  
600 INPUT "PAPER? ";b  
700 INPUT "INK? ";c  
800 FOR y=0 TO 21  
900 FOR z=1 TO 32  
1000 BORDER a: PRINT PAPER b; IN  
1100 c;  
1200 NEXT z  
1300 NEXT y  
1400 DATA 170,85,170,85,170,85,1  
1500 70,85
```

NIEUWE PROGRAMMA'S VAN FILOSOFT:

N E D E R L A N D S T A L I G

BELASTING 84

Blaauwe envelop in de bus? Geen nood! Dit programma helpt u bij de aangifte van uw inkomstenbelasting over 1984. f49,00.

TASDWARS

Ook als u geen "grote" printer gebruikt, maar de ZX-printer of Seikosha 50S, kunt u TASWORD optimaal gebruiken. TASDWARS print de teksten per 32 regels dwars op het papier. Ongeschikt voor gebruik met Interface 1. f29,50.

TASMERGE

Print bestanden uit MASTERFILE in brieven die u maakt met TASWORD TWEE. Wat u nodig heeft is MASTERFILE, TASWORD en een Microdrive. Ideaal voor standaardbrieven, uitnodigingen enz. f59,00.

TASPRINT

Met een dot-matrix printer verkrijgt u diverse lettertypes die normaal niet met een printer te maken zijn. Ook te gebruiken met TASWORD. f55,00.

A4-COPY

Nu behalve voor Epson(achtige) printers in combinatie met een Kempston of ZX-Lprint 3 interface, ook geschikt voor de Brother HR-5 met Interface 1 of parallel interface. f49,50.

Bestel direkt door overmaking van het juiste bedrag + f3,50 verzendkosten op postrek. 20792 of vraag de catalogus aan bij:

FILOSOFT

Postbus 1353

9701 BJ Groningen

Postrek.: 20792

Viditel: #62481601

K.v.K.: 39289

* * * ANTWOORDPAGINA * * *

☐ Wil graag kontakt met medegebruikers.

Speciaal doel? Ja / Nee namelijk.....

.....

☐ Biedt zich aan om andere gebruikers te helpen

☐ Vraagt hulp van medegebruikers

A.u.b. alle vragen zo volledig mogelijk invullen.

Wij garanderen dat gegevens van abonnees en deelnemers in de SINCLAIR SERVICE DATA BANK niet voor commerciële doeleinden zullen worden vrijgegeven.

Datum:.....

Handtekening:.....

opgave tekst SINCLAIRTJE (zie voorwaarden binnenin) of uw suggestie

Uw ZELFGEMAAKTE programma kunt u opsturen ter publikatie in dit blad.
Het liefst opsturen per cassette, maar ook uw listings zijn welkom.